

بهبود محیط آموزش بالینی برای ارتقاء یادگیری دانشجویان پرستاری عرصه

ارائه دهنده:

سمانه پارچه بافیه

دانشجوی دکتری تخصصی آموزش پرستاری دانشگاه تربیت مدرس

همکاران

- خانم دکتر ربابه معماریان (عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس، استاد راهنما)
- خانم دکتر زهره ونکی (عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس، استاد مشاور)
- خانم شادی عبدالله زرگر (مربی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد، واحد علوم پزشکی تهران)
- خانم سوسن ایرانخواه (مربی دانشگاه آزاد، واحد علوم پزشکی تهران مقیم بیمارستان شرکت نفت تهران)
- خانم سعیده عسکریان (مربی دانشگاه آزاد، واحد علوم پزشکی تهران، بیمارستان شرکت نفت تهران)
- آقای محسن غفاریان (سوپروایزر و مسئول آموزش بیمارستان شرکت نفت تهران)

مشکلات اصلی

ü مشخص نبودن وظایف پرسنل بخش در آموزش بالینی

ü عدم ارتباط آموزشی با دانشجویان

ü عدم مشارکت پرستاران در آموزش دانشجویان پرستاری

ü عدم ارتباط مربیان با پرسنل بخش در زمینه اهداف درسی دانشجویان

ü اهمیت ندادن پرسنل به یادگیری دانشجو در زمینه مدیریت مراقبت پرستاری

ü نداشتن مدل مراقبتی در بخش (فرآیند پرستاری اساس مراقبت پرستاری)

هدف تغییر

ایجاد محیط آموزشی بالینی
اثر بخش (مشارکت هر چه بیشتر پرسنل
بالینی) در آموزش بالینی دانشجویان
پرستاری عرصه

مراحل اجرای برنامه

❖ مصاحبه با مربیان و دانشجویان برای تایید مشکل احساس شده:
تایید عدم مشارکت پرسنل در آموزش دانشجویان و عدم ارتباط
آموزشی

طراحی 2 سیکل تغییر شامل:

ü سیکل "توانمندسازی پرسنل پرستاری در تقسیم کار کیس متد"

ü سیکل "توانمندسازی پرسنل پرستاری برای مشارکت در آموزش دانشجویان و ایجاد محیط آموزشی"

پس از مورد تایید قرار گرفتن افراد درگیر در پژوهش، به شرح زیر طراحی و اجرا شد.

سیکل اول

❖ اهمیت نیاز به بکارگیری فرآیند پرستاری برای اجرای مدیریت مراقبت پرستاری.

❖ نیاز بود که در ابتدا اولین گام فرآیند پرستاری یعنی بررسی و شناخت به پرسنل پرستاری نیز آموزش داده شود تا دانشجویان بتوانند در مواقع مورد نیاز به پرستار مربوطه مراجعه نمایند. بنابراین اولین گام برای اجرای این سیکل، آموزش بررسی و شناخت بیمار و بیان اهمیت آن در ارائه یک مراقبت استاندارد از بیمار بود که به شرح ذیل طراحی و اجرا شد.

سیکل اول

طراحی برنامه 1: طراحی برنامه عملکردی (Action Plan) " آشناسازی پرسنل پرستاری با نحوه بررسی و شناخت بیمار " در سیکل توانمندسازی پرسنل بخش در تقسیم کار کیس متد

مشارکت کنندگان	برنامه عملکردی
محققین، سوپروایزر آموزشی بیمارستان، سرپرستاران بخشهای داخلی و جراحی مردان و زنان، مربیان	§ طراحی برنامه آموزشی نحوه بررسی و شناخت بیمار با مشارکت رابطین آموزشی و مربیان بخشهای درگیر / آشنایی با مفهوم مراقبت پرستاری
	§ طراحی برنامه هماهنگی با پرستاران بخشهای درگیر برای شرکت در این کلاسهای حضوری و عملی و دریافت گواهی برای ارتقای سالیانه
	§ طراحی برنامه جلسات غیررسمی رفع اشکالات یادگیری پرستاران در بررسی و شناخت بیمار
	§ طراحی برنامه کنترل و نظارت بر اجرای بررسی و شناخت بیمار توسط مربیان و رابطین آموزشی
	§ طراحی برنامه صدور گواهی برای پرستاران شرکت کننده در این برنامه آموزشی

سیکل اول

فعالیت شماره 1: فعالیت‌ها در برگزاری "کارگاه آشناسازی پرسنل با نحوه بررسی و شناخت بیمار/ آشنایی با مفهوم مراقبت پرستاری" در سیکل بهسازی بخش برای ارائه مراقبت کیس متد

فعالیت	مشارکت کنندگان
§ برگزاری کارگاه	محققین، مربیان، پرسنل پرستاری، رابطین آموزشی
§ درخواست از مربیان و رابطین آموزشی برای مشاهده نحوه بررسی و شناخت پرستاران	
§ ارائه بازخورد و اصلاح درک پرستاران توسط مربیان و رابطین آموزشی از طریق گفتگو و بحث در خصوص نحوه بررسی و شناخت بیماران توسط جلسات غیر رسمی درون بخشی	

Ø اهمیت **تخصیص بیمار به دانشجو** بر اساس توانمندی دانشجو و همچنین میزان مراقبت لازم برای هر بیمار

Ø از آنجا که تخصیص بیمار به هر دانشجو توسط **مسئول بخش** انجام می‌شد و در مواردی مشاهده میشد که از دانشجویان فقط برای انجام مراقبتهای معمول مانند **کنترل علائم حیاتی و دارو دادن بدون** شناخت بیمار استفاده می‌شد، **طراحی برنامه دوم به منظور رفع این مشکل** انجام شد.

Ø برنامه دوم شامل آموزش به پرسنل پرستاری بخشها در خصوص نحوه تخصیص کیس به دانشجویان بر اساس واحد درسی و توانمندی هر دانشجو بود که به شرح ذیل طراحی و اجرا شد.

سیکل اول

طراحی برنامه 2: طراحی برنامه عملکردی (Action Plan) "تقسیم کار موردی برای دانشجویان با توجه به واحد درسی و مهارت‌های آنان" در سیکل توانمندسازی پرسنل پرستاری برای ارائه مراقبت کیس متد

مشارکت کنندگان	برنامه عملکردی
سرپرستاران، رابطین آموزشی، محققین، مربیان	§ طراحی برنامه محتوای آموزشی درون بخشی در خصوص نحوه تقسیم کار موردی برای دانشجویان با در نظر گرفتن واحد درسی و توانمندی هر دانشجو
	§ طراحی برنامه نظارت بر اجرای صحیح تقسیم کار موردی برای دانشجویان عرصه توسط مربیان بصورت مشاهده تقسیم کار توسط پرسنل
	§ طراحی روشهای ارائه بازخورد بصورت ارائه توضیحات توسط مربی به سرپرستاران و رابطین آموزشی بخش‌ها در خصوص دادن حداکثر 3 بیمار مرتبط با واحد درسی بر حسب توانایی دانشجو

سیکل اول

فعالیت 2: فعالیت‌ها در "تقسیم کار موردی برای دانشجویان با توجه به واحد درسی و مهارت‌های آنان"
در سیکل بهسازی بخش برای ارائه مراقبت کیس متد

فعالیت	مشارکت کنندگان
§ برگزاری جلسات درون بخشی برای آموزش به پرسنل پرستاری در خصوص نحوه تقسیم کار موردی دانشجویان در خصوص دادن 1-3 بیمار مبتلا به بیماری‌های داخلی - جراحی منطبق با واحد درسی دانشجویان	محقق، سرپرستار، رابطین آموزشی، مربیان، پرسنل پرستاری
§ درخواست از مربیان برای مشاهده و گزارش نحوه تقسیم کار موردی دانشجویان	
§ انجام مصاحبه با دانشجویان و پرسنل پرستاری در خصوص نحوه تقسیم کار موردی دانشجویان	
§ درخواست از مربیان برای اصلاح نحوه تقسیم کار موردی دانشجویان و ارائه توضیحات به سرپرستاران و رابطین آموزشی بخش‌ها در خصوص دادن حداکثر 3 بیمار مرتبط با واحد درسی بر حسب توانایی دانشجو	

سیکل دوم شامل "توانمندسازی پرستاران برای مشارکت در آموزش دانشجویان و ایجاد محیط آموزشی"

Ø از آنجا که **سرپرستار هر بخش**، مدیریت فعالیتهای آموزشی بخش را عهده دار است، نیاز بود که در ابتدا برای اطلاع رسانی در خصوص تغییرات در روند کاری بخشها در خصوص آموزش بالینی دانشجویان، یک جلسه آشنایی برای سرپرستاران و رابطین آموزشی 4 بخش داخلی و جراحی زنان و مردان، با مفهوم مراقبت پرستاری، فرآیند پرستاری و مدل خودارتنقایی برگزار گردد.

Ø اهمیت **ارتباطات پویا**: نیاز به آموزش نحوه تعاملات صحیح بین پرسنل و دانشجویان + نیاز به آموزش نحوه تعاملات صحیح بین مربیان با پرسنل پرستاری برای بکارگیری دانش و تجارب پرستاران

سیکل دوم

طراحی 1: طراحی برنامه عملکردی (Action Plan) "طراحی کارگاه آشناسازی سرپرستاران و رابطین آموزشی بخشها با مدل خودارتنقایی مدیریت مراقبت پرستاری" در سیکل توانمندسازی پرستاران برای مشارکت در آموزش دانشجویان و ایجاد محیط آموزشی

مشارکت کنندگان	برنامه عملکردی
محققین، سوپروایزر آموزشی بیمارستان	§ طراحی برنامه جلسه و محتوای مورد نیاز در خصوص مفهوم مراقبت پرستاری، فرآیند پرستاری و مدل خودارتنقایی
	§ طراحی برنامه هماهنگی با دفتر پرستاری بیمارستان برای برگزاری جلسه با پرسنل پرستاری
	§ طراحی روش ارزشیابی کارگاه توسط مشاهده و مصاحبه با دانشجویان، مربیان و سرپرستاران

ارتقا مدیریت
مراقبت پرستاری

مسئولیت پذیری

خود کار آمدی

انگیزش

ارزش نفس

تعلق پذیری

ایمنی و امنیت

۱۶

مدل یادگیری خودار تقایی مدیریت مراقبت پرستاری

سیکل دوم

فعالیت 1: فعالیت‌ها در "برگزاری کارگاه آشناسازی سرپرستاران و رابطین آموزشی بخشها با مدل خودارتقای مدیریت مراقبت پرستاری" در سیکل توانمندسازی پرستاران درگیر در آموزش دانشجویان عرصه

فعالیت	مشارکت کنندگان
§ برگزاری کارگاه آشناسازی سرپرستاران و رابطین آموزشی بخشها با مدل خودارتقای مدیریت مراقبت پرستاری	محقق، سوپروایزر آموزشی بیمارستان، پرسنل پرستاری، رابطین آموزشی
§ ارزشیابی کارگاه توسط مشاهده و مصاحبه با دانشجویان، مربیان و سرپرستاران	

سیکل دوم

طراحی 2: طراحی برنامه عملکردی (Action Plan) "آشناسازی درون بخشی پرسنل پرستاری بخش ها با نحوه برقراری ارتباط صحیح با دانشجویان" در سیکل توانمندسازی پرستاران برای مشارکت در آموزش دانشجویان و ایجاد محیط آموزشی

مشارکت کنندگان	برنامه عملکردی
محققین، مربیان، سوپروایزر آموزشی بیمارستان، سرپرستاران	§ طراحی برنامه و محتوای مورد نیاز پرسنل پرستاری در خصوص نحوه برقراری ارتباط با دانشجویان عرصه بصورت بحث رو در رو و ارائه پمفلت آموزشی
	§ طراحی برنامه هماهنگی با سرپرستار هر بخش برای برگزاری جلسه درون بخشی با رابطین آموزشی و سرپرستاران و ارائه پمفلت آموزشی به رابط هر بخش توسط مربیان و محقق
	§ طراحی روش ارائه بازخورد به پرسنل پرستاری توسط مشاهده و مصاحبه با دانشجویان، مربیان و پرستاران

سیکل دوم

فعالیت 2: فعالیت‌ها در "آشناسازی درون‌بخشی پرسنل پرستاری بخش‌ها با نحوه برقراری ارتباط صحیح با دانشجویان" در سیکل توانمندسازی پرستاران برای مشارکت در آموزش دانشجویان و ایجاد محیط آموزشی

فعالیت	مشارکت کنندگان
§ تدوین اولیه پمفلت آموزشی در خصوص نحوه ارتباطات پرستاران با دانشجویان عرصه و ارسال آن به استاد راهنما جهت تایید و اصلاح موارد	محقق، مربیان، سرپرستاران
§ ارسال پمفلت برای مربیان توسط تلگرام	بخشهای درگیر، رابطین آموزشی
§ ارائه نکات آموزشی به سرپرستاران و رابطین آموزشی بخشها در خصوص ارتباطات صحیح با دانشجویان عرصه توسط محقق و با کمک مربیان / ارائه پمفلت آموزشی به بخشها	بخش ها
§ درخواست از مربیان برای ارائه آموزشهای فردی در خصوص نحوه ارتباط با دانشجویان عرصه، به پرسنل پرستاری در مواقع مناسب	
§ مشاهده و مصاحبه با دانشجویان و پرستاران بخشهای درگیر به منظور بررسی نحوه ارتباطات پرسنل با دانشجویان	
§ ارائه بازخورد به رابطین آموزشی در خصوص نحوه ارتباطات پرسنل پرستاری با دانشجویان	

سیکل دوم

طراحی 3: طراحی برنامه عملکردی (Action Plan) نحوه تعاملات بین مربیان و پرسنل پرستاری با هدف اجرای مدل خودارتنقایی مدیریت مراقبت پرستاری " در سیکل توانمندسازی پرستاران برای مشارکت در آموزش دانشجویان و ایجاد محیط آموزشی

مشارکت کنندگان	برنامه عملکردی
محققین، مربیان، سرپرستاران، رابطین آموزشی، سوپروایزر آموزشی	§ طراحی برنامه نحوه تعاملات موثر مربیان با پرسنل پرستاری
	§ طراحی برنامه جلسات غیررسمی اصلاح درک مربیان از مطالب ارائه شده بصورت بحث و گفتگو
	§ طراحی روش ارائه بازخورد به مربیان توسط بحث و گفتگوی غیررسمی

سیکل دوم

فعالیت 3: فعالیت‌ها در " نحوه تعاملات بین مربیان و پرسنل پرستاری با هدف اجرای مدل خودار تقایی مدیریت مراقبت پرستاری " در سیکل توانمندسازی پرستاران برای مشارکت در آموزش دانشجویان و ایجاد محیط آموزشی

فعالیت	مشارکت کنندگان
§ مطالعه متون در خصوص راهکارهای ارتباطی موثر مربیان با پرسنل پرستاری برای افزایش همکاری پرستاران در اجرای مدل	محققین، مربیان، پرسنل پرستاری، رابطین آموزشی
§ به اشتراک گذاشتن راهکارهای ارتباطی مبتنی بر متون با مربیان و تصحیح برنامه ارتباطی مربیان با پرستاران	
§ ارائه دستورالعمل ارتباطی بصورت مکتوب به مربیان مانند حضور بیشتر در بخش‌ها - همراهی دانشجو - در میان گذاشتن برنامه روزانه با پرستار مربوطه - تشویق کلامی / تقدیر از پرستاران - برقراری ارتباط هدفمند، غیررسمی و دوستانه با پرستاران و	
§ مشاهده و مصاحبه با پرستاران و مربیان و ارائه بازخورد به مربیان توسط بحث و گفتگوی فردی (نظارت و بازخورد)	

نحوه نظارت و کنترل

- ❌ حضور مداوم تیم تحقیق در بخشهای بالینی درگیر
- ❌ انجام مصاحبه‌های متعدد با دانشجویان و پرسنل پرستاری
- ❌ یادداشت در عرصه
- ❌ کمک گرفتن از رابطین آموزشی بیمارستان و همچنین مربیان که قبلاً آموزشهای لازم در این خصوص را دریافت کرده بودند

برخی از انعکاسهای ارائه شده در حین اجرای سیکل "توانمندسازی پرسنل پرستاری برای ارائه مراقبت کیس متد"

انعکاس	اجرا
اختصاص بیمار به هر دانشجو برای ارائه مراقبت کیس متد	تقسیم دانشجویان بین پرستاران برای مراقبت فانکشنال
دادن 1 تا 3 بیمار به دانشجو بر اساس توانمندی و واحد درسی	دادن 3 بیمار به هر دانشجو
همکاری با تمامی پرسنل پرستاری در ارائه مراقبت تیمی به بیماران	عدم همکاری دانشجو در ارائه مراقبت به پرستاران بخش
مراجعه دانشجو به مربی و پرستار برای رفع ابهامات بررسی و شناخت بیمار	مراجعه دانشجو فقط به مربی برای رفع اشکالات مربوط به بررسی و شناخت بیمار

برخی از انعکاسهای ارائه شده در حین اجرای سیکل "توانمندسازی پرستاران برای مشارکت در آموزش دانشجویان و ایجاد محیط آموزشی"

انعکاس	اجرا
مشارکت سرپرستاران در دادن کیس به دانشجویان عرصه	نظارت سرپرستاران بر کیس‌های داده شده به دانشجویان عرصه
درمیان گذاشتن برنامه روزانه دانشجویان با پرستاران بخشها و درگیر کردن آنها در آموزش	طراحی و اجرای برنامه روزانه دانشجویان توسط مربیان
تقدیر از پرستاران در حضور دانشجویان	بیان نکات مراقبتی مثبت پرستاران در حضور دانشجویان
ارتباطات غیر رسمی و دوستانه با پرستاران	ارتباط رسمی با پرسنل پرستاری

نحوه ارزشیابی نهایی برنامه تغییر

§ توسط مصاحبه فردی، فوکوس گروپ و یادداشت در عرصه و مقایسه آن با قبل از تغییر

§ مصاحبه‌ها توسط پژوهشگر بصورت چهره به چهره با 10 دانشجوی پرستاری عرصه در ترم آخر، 5 پرستار و 3 مربی درگیر در پژوهش در اتاق استراحت کارکنان در بخشهای بیمارستان مرکزی شرکت نفت تهران انجام شد.

ایجاد تغییراتی در پرسنل پرستاری:

☐ بهبود ارتباطات با دانشجویان

☐ کاهش گزارش موارد ایجاد مشکل بین پرسنل و دانشجویان

☐ مراجعه بیشتر پرسنل پرستاری به مربیان برای بحثهای علمی

☐ همگام شدن پرستاران با دانشجویان برای مراقبت

☐ ایجاد ارتباطات نزدیک پرسنل پرستاری با مربیان در خصوص برنامه آموزشی دانشجویان

☐ افزایش اعتماد به دانشجویان پرستاری

☐

نحوه ارزشیابی نهایی برنامه تغییر

§ نتایج نشان داد که از نظر **دانشجویان**، انجام مراقبت در این محیط باعث ایجاد "**حس پرستار شدن**" در آنها شده است. یعنی با انجام مراقبت کل نگر از بیمار در چنین محیطی، خود را آماده پذیرش نقش یک پرستار حرفه‌ای در بخش می‌دانند.

§ از نظر **پرسنل پرستاری**، در این شیوه افزایش مسئولیت پذیری دانشجویان و بهبود برقراری ارتباط در دانشجویان ایجاد شد.

§ از نظر **مربیان** نیز مسئولیت پذیری دانشجویان و علاقمندی آنان به مراقبت و در کل نسبت به حرفه پرستاری افزایش یافته است.

تداوم و تثبیت تغییر در سیستم پرستاری

❖ ارتباط موثر بین پرستاران و مربیان پرستاری و درگیر کردن پرستاران در آموزش دانشجویان باعث افزایش کیفیت مراقبت و انجام مراقبت استاندارد از طریق کاربرد فرآیند پرستاری شد که این امر باعث ایجاد اطمینان در پرستاران گردید.

❖ به دلیل ایجاد درک صحیح در مربیان در خصوص اهمیت درگیر کردن پرستاران در آموزش بالینی، کمک گرفتن از آنان برای آموزش به دانشجویان عرصه، و توجه بر ارائه مراقبت کیس متد بر اساس توانمندی هر دانشجو، تغییرات ایجاد شده در محیط تداوم دارد.

❖ بررسی مداوم عملکرد پرسنل پرستاری و در صورت نیاز، برگزاری مجدد برخی از کارگاه‌ها در فواصل زمانی متغیر

❖ اجرای این مدل همچنان ادامه دارد.

نتایج برنامه تغییر

ارزشیابی اجرا و انعکاس سیکل "توانمندسازی پرسنل پرستاری برای ارائه مراقبت کیس متد"

✓ پاسخدهی بیشتر پرسنل پرستاری به سوالات دانشجو در خصوص بیمار

✓ بهبود ارتباطات بین پرستاران و دانشجویان

✓ هدفمند شدن و یکسان نبودن کارورزی ها از نظر دانشجویان (گرفتن بیمار منطبق با واحد درسی)

✓ همکاری بیشتر پرسنل پرستاری برای عدم استفاده از دانشجو برای انجام اعمال غیرمراقبتی بخش

نتایج برنامه تغییر

ارزشیابی اجرا و انعکاس سیکل "توانمندسازی پرستاران برای مشارکت در آموزش دانشجویان و ایجاد محیط آموزشی"

✓ افزایش اعتماد پرسنل پرستاری به دانشجویان در برخورد با دانشجویان و بالعکس

✓ درگیر شدن بیشتر پرسنل پرستاری در امر آموزش به دانشجویان و توجه بیشتر به نکات مراقبتی در امر مراقبت از بیمار و خانواده

✓ ایجاد محیط آموزشی در بخش بطوریکه پرسنل بر اساس استاندارد مراقبتی (فرایند پرستاری)، مراقبت را بعهده داشتند

✓ برقراری ارتباط موثر بین مربیان پرستاری و پرسنل پرستاری در زمینه مراقبت از بیمار و آموزش به دانشجویان پرستاری

مشکلات پیش آمده در حین اجرا

- مقاومت پرستاران در خصوص مراقبت کیس متد توسط دانشجویان و درخواست از آنان برای همکاری در انجام پروسیجرها

راهکار: درخواست از دانشجویان برای مشارکت در مراقبت همگام با پرستاران در کنار مراقبت کیس متد- آموزش فردی غیررسمی به پرستاران توسط مربیان در خصوص هدف از آموزش بالینی.

درسهای آموخته شده

۹ مشارکت پرستاران، محیط بالینی را تبدیل به یک محیط آموزشی مناسب برای یادگیری بالینی مراقبت کل نگر برای دانشجویان پرستاری می کند.

۹ آموزش بالینی مبتنی بر الگو توسط مربیان، نقش پرستاران و سرپرستاران را بجای ناظر بر یادگیری بالینی دانشجویان، به افراد فعال در یادگیری بالینی دانشجویان تبدیل می کند.

۹ پی بردن به اهمیت ارتباطات پویا در ایجاد یادگیری بهتر در دانشجویان پرستاری عرصه

درسهای آموخته شده

۹ انجام مراقبت کیس متد، راهی برای یادگیری مدیریت مراقبت پرستاری

۹ همکاری مربی پرستاری با پرسنل بخش در زمینه های مختلف مراقبتی و آموزشی و مدد رسانی می تواند باعث ارتقای یادگیری مدیریت مراقبت در دانشجویان عرصه شود.

۹ بهبود کیفیت مراقبت از بیمار در همراهی پرستاران با مربیان در خصوص اهداف درس در محیط بالینی

منابع

۱. Wighus M, Bjørk IT. An educational intervention to enhance clinical skills learning: Experiences of nursing students and teachers. *Nurse Education in Practice*. 2018;29:143-9.
۲. Kolb DA, Boyatzis RE, Mainemelis C. Experiential learning theory: Previous research and new directions. *Perspectives on thinking, learning, and cognitive styles*. 2001;1(8):227-47.
۳. Moattari M, Ramazani S. Nursing students' perspective toward clinical learning environment. *Iranian Journal of Medical Education*. 2009;9(2):137-45.
۴. Aein F, Hasheminia S, Moghadasi J. PRECEPTORS AND STUDENT'S EXPERIENCES ON THE IMPLEMENTATION OF PERCEPTORSHIP MODEL IN CLINICAL PRACTICE. 2012.
۵. Aein F, Alhani F, Anoosheh M. The Experiences of nursing students, instructors, and hospital administrators of nursing clerkship. *Iranian Journal of medical education*. 2009;9(3).
۶. Ghodsbin F, Shafakhah M. Facilitating and preventing factors in learning clinical skills from the viewpoints of the third year students of Fatemeh school of nursing and midwifery. *Iranian journal of medical education*. 2008;7(2):343-52.
۷. Serçekuş P, Başkale H. Nursing students' perceptions about clinical learning environment in Turkey. *Nurse education in practice*. 2016;17:134-8.
۸. Baraz S. Explaining the experiences of nursing students' learning process and provide prescriptive model: Tarbiat Modares University; 2014.

